

Comunicat del Consell de Direcció d'AQU Catalunya

SÍ A LA VERIFICACIÓ, NO AL PROCEDIMENT ACTUAL

El Consell de Direcció¹ d'AQU Catalunya manifesta, per mitjà d'aquest comunicat, la seva posició respecte del procés de verificació que actualment segueixen les titulacions universitàries² que volen posar-se en marxa o que es reorienten per adequar-se a les demandes de la societat.

El Consell de Direcció reconeix la voluntat i l'esforç dels responsables universitaris de Catalunya per oferir titulacions amb les màximes garanties de qualitat. El darrer any i mig, les titulacions catalanes han superat amb èxit els processos de verificació, en el cas dels títols nous, i de reverificació, en el cas d'alguns dels primers ensenyaments que es van adaptar a l'Espai europeu d'educació superior (EEES).

També manifesta la importància del procés de verificació, entès com un pas previ imprescindible a la implantació d'una titulació i que té per objectiu assegurar l'existència i la coherència de la planificació inicial de l'ensenyament. Si la verificació no existís, caldria crear-la per assegurar la qualitat de les titulacions des del seu inici.

La verificació és important. Ara bé, representa solament la primera fase del procés de millora contínua dels ensenyaments, que prossegueix amb el seguiment, l'avaluació externa i l'acreditació. Aquestes fases tenen un plantejament harmònic i integrat a Catalunya gràcies al Marc per a la verificació, el seguiment, la modificació i l'acreditació de les titulacions oficials (Marc VSMA), aprovat pel Consell de Direcció l'any 2010. En aquest Marc, el seguiment s'erigeix com el procés nuclear per a la millora contínua dels ensenyaments universitaris, que, amb l'ajut de l'avaluació externa de centres, condueix de forma natural i consistent fins a l'acreditació dels títols.

A partir de les conclusions del Taller de metaavaluació dels processos de verificació, modificació i seguiment,³ el Consell de Direcció constata que el plantejament fixat en el Marc VSMA està amenaçat per un procés de verificació que, com a conseqüència de la normativa estatal, ha adquirit una dimensió desproporcionada i una dinàmica complicada que es

¹ El Consell de Direcció és l'òrgan superior de govern d'AQU Catalunya i està constituït pel president o presidenta de l'Agència; els rectors i rectores de les universitats públiques i el rector o rectora de la UOC; els rectors i rectores, fins a un màxim de tres, d'universitats privades; els presidents i presidentes dels consells socials de les universitats públiques; tres persones destacades de la comunitat acadèmica; dues persones del departament competent en matèria d'universitats; el president o presidenta de la Comissió d'Avaluació de la Recerca i de la Comissió de Professorat Lector i Professorat Col·laborador, i el director o directora d'AQU Catalunya.

² Aquest procés sorgeix de l'aprovació del Reial decret 861/2010, de 2 de juliol, que modifica el Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials.

³ Aquest Taller, dut a terme el mes de març de 2012 i en què van participar més de 200 persones de totes les universitats catalanes, va tenir per objectius retre comptes de l'experiència d'aquest darrer any i mig, aprofundir en l'anàlisi de com millorar aquests processos i anticipar alguns dels elements més importants per a l'avaluació externa i l'acreditació.

desenvolupa al marge de les necessitats de les universitats, de la responsabilitat d'AQU Catalunya i dels interessos de la societat.

A més, el procediment s'ha agreujat a causa de l'aplicació informàtica per a la verificació del ministeri competent en matèria d'universitats. Aquesta aplicació, en comptes de facilitar la verificació, s'ha convertit en un instrument en el qual emplenar els registres esdevé una cursa d'obstacles innecessaris.

El Consell de Direcció creu que el procediment actual de verificació s'ha de simplificar, com a mínim, en dos àmbits: d'una banda, distingint entre els aspectes que són específics de cada ensenyament i els que són comuns a totes les titulacions d'un mateix centre o d'una universitat, i així acabar amb la demanda reiterada d'informacions, cosa que comporta copiar i enganxar textos que es banalitzen per repetició; i, de l'altra, retenint en el procés només els aspectes de planificació docent i deixant-ne fora aquells altres que poden ser avaluats sobre dades reals durant el procés de seguiment, i no a priori sobre declaracions d'intencions.

El Consell de Direcció considera necessari que es modifiqui el procediment de verificació per tal que les universitats i l'Agència puguin realitzar els processos de seguiment, avaluació externa i acreditació, i així completar el cercle de millora contínua dels ensenyaments universitaris. Per aquest motiu es compromet a continuar orientant l'activitat d'AQU Catalunya cap a una simplificació més gran dels processos en tot allò que sigui competent, com ja s'ha fet palès en el desenvolupament de projectes com ara el Winddat.⁴

Així mateix, els rectors, rectores, presidents i presidentes dels consells socials de les universitats catalanes que constitueixen el Consell de Direcció consideren oportú treballar des de les respectives universitats, i en tots aquells organismes de què formen part, en la defensa del Marc VSMA i, en particular, de la visió del procés de millora contínua que s'hi exposa.

Finalment, insta el Govern de la Generalitat de Catalunya, per mitjà de la Secretaria d'Universitats i Recerca, que en el seu suport al Marc VSMA impulsi, també, mesures adreçades al Ministeri per simplificar el procediment de la verificació, per donar la màxima autonomia a les agències de qualitat acreditades per dur-lo a terme d'acord amb els criteris nacionals i internacionals i, sobretot, per substituir o, si més no, reduir els requisits de la plataforma informàtica del Ministeri.

L'excel·lència de les universitats s'ha de construir progressivament, dotant-les d'instruments que de manera contínua els permetin analitzar el seu funcionament i introduir les millores que se'n desprenguin. Si Catalunya no pot desplegar completament el Marc VSMA, per més sofisticat i complex que sigui el procés de verificació, no es podrà garantir la qualitat i la millora contínua dels seus ensenyaments universitaris.

Barcelona, 28 de març de 2012

⁴ Pàgina web amb un conjunt d'indicadors docents que inclouen totes les titulacions de les universitats públiques (i que aviat disposarà també de dades de les universitats privades), per facilitar l'anàlisi en el procés de seguiment de la realitat de cada titulació i ajudar a detectar quines són les propostes de millora.

Composició del Consell de Direcció a 28.3.2012:

- Joaquim Prats Cuevas (president d'AQU Catalunya)
- Dídac Ramírez Sarrió (rector de la Universitat de Barcelona)
- Ana Ripoll Aracil (rectora de la Universitat Autònoma de Barcelona)
- Antoni Giró Roca (rector de la Universitat Politècnica de Catalunya)
- Josep Joan Moreso Mateos (rector de la Universitat Pompeu Fabra)
- Anna Maria Geli de Ciurana (rectora de la Universitat de Girona)
- Roberto Fernández Díaz (rector de la Universitat de Lleida)
- Francesc Xavier Grau (rector de la Universitat Rovira i Virgili)
- Imma Tubella Casadevall (rectora de la Universitat Oberta de Catalunya)
- Esther Giménez-Salinas Colomer (rectora de la Universitat Ramon Llull)
- Jordi Montaña Matosas (rector de la Universitat de Vic)
- Pere Alavedra Ribot (rector de la Universitat Internacional de Catalunya)
- Joaquim Coello Brufau (president del Consell Social de la Universitat de Barcelona)
- Alicia Granados Navarrete (presidenta del Consell Social de la Universitat Autònoma de Barcelona)
- Joaquim Boixareu Antolí (president del Consell Social de la Universitat Politècnica de Catalunya)
- Núria Basi Moré (presidenta del Consell Social de la Universitat Pompeu Fabra)
- Albert Bou Vilanova (president del Consell Social de la Universitat de Girona)
- Ramon Roca Enrich (president del Consell Social de la Universitat de Lleida)
- Àngel Cunillera Zárata (president del Consell Social de la Universitat Rovira i Virgili)
- Enric Argullol Murgadas (Universitat Pompeu Fabra)
- Gemma Rigau Oliver (Universitat Autònoma de Barcelona)
- Maria Pau Ginebra Molins (Universitat Politècnica de Catalunya)
- Lluís Jofre Roca (director general d'Universitats)
- Josep Maria Martorell Rodon (director general de Recerca)
- Joan Rodés Teixidor (president de la Comissió d'Avaluació de la Recerca)
- Maria Lluïsa Hernanz Carbó (presidenta de la Comissió de Professorat Lector i Professorat Col·laborador)
- Josep Anton Ferré Vidal (director d'AQU Catalunya)
- Maria Giné Soca (secretària d'AQU Catalunya)